

УДК 342.78

DOI: 10.31733/17-03-2023-92-93

Дар'я ЛАВРЕНКО

викладач кафедри

загальноправових дисциплін

Дніпропетровського державного

університету внутрішніх справ

РЕГЛАМЕНТАЦІЯ ПРАВ ТА СВОБОД ЛЮДИНИ ТА ГРОМАДЯНИНА В УМОВАХ ВОЄНОГО СТАНУ

Проблема національної безпеки є керівною та комплексною ланкою у суспільній та політичній сфері життя нашої держави. Від ступеня захищеності держави залежать права та свободи людини і громадянина як в суспільстві та на державному рівні. Багатоплановість цього інституту як гарант стійкого процесу забезпечення нормального розвитку та функціонування держави виражається у вчасній нейтралізації, запобіганні та виявленні можливих загроз та розповсюдження негативних тенденцій національним інтересам не тільки у сфері прикордонної діяльності та оборони, правоохоронної діяльності, а й у сфері охорони здоров'я, культурного розвитку суспільства, екології та довкілля, освіти та науки, захисту економічного плану та інформації. Можемо зазначити, що правовий базис національної безпеки та оборони ми можемо прослідкувати в Закон України «Про національну безпеку України», міжнародних договорах.

Ще у 2014 році було розпочату військову реформу для підвищення обороноздатності країни після початку російської збройної агресії проти України. На етапі повного занепаду обороноздатності держави, були поставлені такі цілі:

вдосконалення бюджетного забезпечення у секторі безпеки та оборони, що допоможе раціонально використовувати ресурси держави;

забезпечення стійкого демократичного цивільного нагляду за результатами діяльності сектору безпеки та оборони;

забезпечення адекватного військового патріотичного виховання;

введення оперативності, економічності функціонування суб'єктів підрозділів безпеки та оборони, що дасть змогу оптимізувати їх функції та завдання [1].

Трьома пріоритетними напрямками для досягнення мети реформування в Міністерстві оборони є проведення воєнної реформи, зміцнення оборони держави та всебічне забезпечення Збройних сил.

Стратегічний оборонний бюлетень України був введений в дію Указом Президента України від 6 червня 2016 року № 240/2016. СОБ є документом оборонного планування, розроблений Міністерством оборони України мета якого є набуття необхідного та достатнього рівня бойової готовності і здатності для виконання функцій пов'язаних з обороною держави [2].

У 2016 та 2017 роки були знаковими для прийняття стратегічних рішень, до яких можна віднести прийняття Закону України «Про національну безпеку України», який чітко визначив завдання і пріоритети перед сектором безпеки і оборони на вимогу необхідності реформування. Цей закон закріпив трансформацію Збройних сил України відповідно до стандартів НАТО, а також незворотність змін в секторі безпеки та оборони України. Зміни до Конституції України, які пройшли в першому читанні визначили всім органам влади України завдання щодо необхідності і пріоритетності здобуття членства в НАТО, а також в ЄС [3].

Станом на 2017 рік було покращено стан комплектування Збройних сил військовим, які служать за контрактом, покращено загальний стан забезпечення озброєння та військової техніки, покладено початок дієвій системі логістики, покращено медичне забезпечення Збройних сил, зміцнення міжнародної підтримки, зросла якість показників підготовки військ.

Важливим кроком реформування є проведення мотиваційної кампанії військовослужбовців, це стосується збільшення грошового утримання. Метою подальших змін є вихід на завершальні етапи щодо реформування центральних органів виконавчої влади Міністерства оборони, продовження реформування Генерального штабу,

реформування органів військового управління, системи підготовки не тільки на тактичному рівні, а й на оперативно-тактичному та оперативно-стратегічному. Важливим є також продовження реформування логістичного забезпечення, своєчасної поставки озброєння та техніки до військ для того, щоб при плануванні бойових завдань командир міг бути впевнений у тому, що його підрозділ буде забезпечений всім необхідним для того, щоб якісно виконати завдання.

Отже, можна виділити п'ять системно утворюючих елементів оборонної реформи на яких мають будуватися і зосереджуватися зусилля Збройних сил України, Міністерства оборони України. По-перше, це ефективний оборонний менеджмент, що передбачає цілісну діяльність демократичного цивільного контролю та нової військової системи управління згідно з принципами НАТО. По-друге, оборонне планування на засадах спроможності, яке поєднане з бюджетними процесами в нашій країні на середньо-строгову перспективу. По-третє, оборонні закупки. Імпорту з новими повноваженнями Міноборони, без посередників, напряму з міжнародними партнерами. По-четверте, оптимізована система Збройних сил з носіями конкретних оперативних спроможностей. Це стосується ефективного використання відсоткового потенціалу та матеріальних ресурсів раціонального співвідношення чисельності органів військового управління, бойових частин, установ та організацій. П'ятим напрямком є інтегрована система цивільних і військових спроможностей нашої держави для захисту національних інтересів, яка передбачає комплексне використання політичних, дипломатичних та військових засобів.

1. Прієшкіна О.В. Забезпечення прав людини в Україні: стан та перспективи. Наукові записки НаУКМА. Юридичні науки. 2017. Т. 200. С. 109–114.

2. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 13 квітня 2014 року «Про невідкладні заходи щодо подолання терористичної загрози і збереження територіальної цілісності України»: Указ Президента України від 14 квітня ЗБІРНИК ТЕЗ КРУГЛОГО СТОЛУ (М. КИЇВ, 10 ГРУДНЯ 2020 РОКУ) 37 2014 року № 405/2014. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/405/2014> (дата звернення: 21.11.2020).

3. Українське національне інформаційне агентство «Укрінформ». URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-ato/3081980-u-poloni-okupantiv-dosi-perebuvaut-235-ukrainciv-sbu.html> (дата звернення: 21.11.2020).

4. Довбиш В.А., Ситор В.М. Проблемні питання гарантування прав і свобод людини і громадянина в умовах збройного конфлікту. Подільський науковий вісник. 2019. № 4 (12). С. 127–133.

5. Наливайко Л. Р., Степаненко К. В. Міжнародно-правові стандарти прав людини: навч. посібник / Л. Р. Наливайко, К. В. Степаненко. Дніпро: ДДУВС, 2019. 184 с

УДК 342.723
DOI: 10.31733/17-03-2023-93-96

Юлія ЛЕБЕДЄВА
викладач кафедри
загальноправових дисциплін
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ПРАВО НА АБОРТ ЗА ЄВРОПЕЙСЬКОЮ КОНВЕНЦІЄЮ З ПРАВ ЛЮДИНИ

Право на аборт належить до репродуктивних прав особи, регламентоване багатьма міжнародними актами та національним законодавством. Більшість країн Європейського Союзу демонструють найвищі показники за кількістю ліберальних законів у сфері переривання вагітності, утім, жінки все ще стикаються з перепонами у доступі до даної процедури через окремі нормативні обмеження [1].

Європейська конвенція про захист прав людини і основоположних свобод (Далі – ЄКПЛ) не містить прямого закріплення права жінки на переривання вагітності, утім статтею 8 Конвенції закріплено право особи на повагу до приватного та сімейного життя, що широко тлумачиться Європейським судом з прав людини і включає окремі репродуктивні права людини, зокрема право на вирішення питання народження чи ненародження дітей [2].

Зазначимо також, що положення статті 6 Конвенції ООН про ліквідацію всіх форм